

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajan tie 5
00520 HELSINKI
Puhelin 029 56 42000
Faksi 029 56 42079
Sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi

Päätös

13/1012/3

1 (7)

Diainumero
01476/13/3105

3.9.2013

Asia

Turvapaikkavaltius

Valittaja

~~_____~~ / Afganistan
Asiamies: OTM Sara Granlund

Päätös, josta valitetaan

Viranomaisen

Maahanmuuttovirasto

Päätöspäivä

24.1.2013

Asiakasnumero
~~_____~~

Maahanmuuttovirasto on hylännyt valittajan turvapaikkaa ja oleskelulupaa koskevan hakemuksen.

Maahanmuuttovirasto on lisäksi päättänyt kääntää valittajan kotimaahansa Afganistaniin.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Maahanmuuttoviraston päätös on kumottava ja valittajalle on myönnettävä turvapaikka tai oleskelulupa toissijaisen suojelun tarpeen perusteella taikka yksittäisestä inhimillisestä syystä.

Asiassa on toimitettava suullinen käsitely, koska asiassa on kysymys valittajan kertomuksen uskottavuudesta.

Mikäli asia palautetaan Maahanmuuttovirastoon, tulee valittajan asiamiehen käsitelyä jatkua Maahanmuuttovirastossa.

Perusteet

Valittaja on synynyt ja asunut suurimman osan elämästään Iranissa. Hän on Afganistanin kansalainen ja kuuluu seiyed-heimoon eli hän on saidilainen. Valittaja karkotettiin Iranista Afganistaniin noin vuonna 2005-2006. Valittaja ei ollut aikaisemmin ollut Afganistanissa. Valittaja osti Afganistanissa maapalstan Payandeh-nimiseltä henkilöiltä tarkoituksenaan rakentaa maapalstalle talo. Valittaja vietti Afganistanissa noin puolitoista vuotta, kunnes hän palasi Iranin noin vuonna 2006-2007 muun muassa sen vuoksi, että hänellä oli Afganistanissa ongelmia ensin alkuperänsä vuoksi. Valittaja asui noin kolme vuotta Iranissa, kunnes hän noin vuonna 2009-2010 palasi Afganistaniin saatuaan tiedää, että maapalstan edellinen omistaja oli aloittanut rakentamaan valittajalle omistamalle maapalstalle ja kiellettyä luovuttamasta maapalstaa valittajalle. Valittaja teki asiasta valituksen viranomaisille. Viranomaisien suostuksesta hän myi maapalstan edelleen paikalliselle henkilölle. Noin kaksi päivää myy-

misen jälkeen kaksi henkilöä hyökkäsi valittajan kimppuun ja he puukottivat häntä. Valittaja puolusti itseään ja pääsi pakoon, minkä jälkeen hän palasi Iraniin. Maapalstan edellinen omistaja on kahdesti uhanut tappaa valittajan, mikäli hän palaa Afganistaniin. Ensimmäinen uhkaus on annettu valittajan tädin miehelle noin kaksi vuotta sitten ja toinen uhkaus tädin miehen veltalle noin kahdeksan vuokautta sitten. Tädin mies on kertonut, että edellinen omistaja on uhanut mutakin ostajia käyttämällä valittajan kohaloo esimerkkinä sitä. uhanut mutakin ostajia käyttämällä valittajan kohaloo esimerkkinä sitä. mitä tapahtuu niille, jotka uskaltaivat vaikeuttaa edellisen omistajan suunnitelmia. Välttääkseen ongelmia edellisen omistajan kanssa, tädin mies on jopa joutunut myymään ostamansa maapalstan takaisin hänelle samaan hintaan, johon tädin mies aikoinaan maapalstan osti. Maapalstan edellinen omistaja uhkaa valittajaa, koska valittaja on pahoinpitellyn yhteydessä vakavasti loukannut toista pahoinpitelijää sillä seurauksella, että pahoinpitelijä tuli sokaaksi. Tämän lisäksi valittaja on valittamalla maakkitsiasta viranomaisille ja myymällä maapalstan eteenpäin vaikeuttanut edellisen omistajan hanketta saada maapalsta itselleen takaisin.

Valittajalla on ollut ongelmia Afganistanissa myös hazara-heimoon kuuluvien ihmisten kanssa ja valittaja on tämän vuoksi pahoinpidelty sillä seurauksella, että hän sai haavan päähänsä. Maahanmuuttovirasto ei ole kuitenkaan tarkentanut selvittänyt näitä hazaroiden ja saiduilaisien välisiä ongelmia, vaan valittajien senalaisessa päätöksessä on vedottu vuodelta 1998 olevaan lähteeseen. Oltiin huomioon, että lähteessä on kerrottu hazaroiden ja saiduilaisien välillä olleen jonkun verran vastakkainasettelua, Maahanmuuttoviraston velvollisuuteen olisi kuulunut selvittää asiaa enemmän.

Valittajan ei ole mahdollista saada rittävää ja tehokasta suojelua viranomaisilta tai kansainvälisiltä joukoilta eikä hänellä ole myöskään sisäisen paon mahdollisuutta. Valittaja on asunut Suomessa jo noin kaksi vuotta. Hän käy suomen kielen kursilla ja on tätä kautta pyrkinyt aktiivisesti osallistumaan suomalaisen yhteiskuntaan. Valittajan sisko asuu Suomessa ja valittaja on läheisissä välissään hänen kanssaan. Valittaja on asunut suurimman osan elämästään Afganistanin ulkopuolella ja hän on asunut Afganistanissa yhteensä vain noin kahden vuokauden ajan. Valittajalla ei ole sukulaisia eikä turvavarkostoa Afganistanissa. Valittajan palauttaminen Afganistaniin on kohtuuton, minkä vuoksi valittajalle tulee myöntää vähintäänkin oleskelulupa yksilöllisestä inhimillisestä syystä.

Asian käsittely ja selvittäminen

Maahanmuuttovirasto on antanut lausunnon.

Valittaja on antanut vastaselityksen sekä toimittanut lisäkirjelmän, jonka mukaan valittaja ei ole aiemmin uskaltanut kertoa kaikkea, mutta nyt hän on halunnut lisätä aiempaan kertomukseensa, että valittajan isä osti vuosia sitten kauppan Afganistanista. Kun valittaja oli Afganistanissa, yksi valittajan velipuolista yritti saada haltuunsa isän kaupan. Hän ei kuitenkaan onnistunut tässä, koska maaherra Atan Mohammad Noor halusi kaupan itselleen. Valittaja teki asiasta oikeudellisen valituksen, mutta Atan Mohammad Noor ei halunnut antaa kauppa takaisin. Payendeh, jolta valittaja osti maapalstan ja joka olisi halunnut maapalstan takaisin itselleen, on tämän Atan Mohammad Noorin avustajan Zahervahdalin sukulainen. Valittajalla on näin ollen jo ennen maaritaa

Payandehin kanssa ollut ongelmia maaherran kanssa. Mazar-e-Sharfin poliisi on jo kaksi kertaa kysynyt vallittajan entiseltä työnantajalta vallittajan olinpaikasta. Kyselyt ovat tapahtuneet uuden vuoden juhinnan aikoihin.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää pyynnön suullisen käsittelyn toimittamisesta.

Hallinto-oikeus hylkää valituksen turvapaikan osalta.

Hallinto-oikeus kumoaa Maahanmuuttoviraston päätöksen ja palauttaa asian virastolle uudelleen käsiteltäväksi. Vallittajalle on myönnettävä oleskelulupa ulkomaalaislain 88 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan perusteella.

Persielut

Suullinen käsittely

Kun otetaan huomioon asian käsittelyn eri vaiheissa kirjallisesti esitetty selvitys, hallinto-oikeus katsoo, että suullisessa käsittelyssä ei olisi saatavissa selviä ja selvittäviä, joka voisi vaikuttaa asian ratkaisuun. Näin ollen suullisen käsittelyn järjestäminen on hallintolainkäytölain 38 §:ssä tarkoitettua tavalla ilmeisen tarpeeton.

Pääasia

Vallittajan kertomus

Vallittaja on synynyt Iranissa, mutta hän on Afganistanin kansalainen. Vallittaja on erniseltä taustaltaan hazara ja hän kuuluu seyed-heimoon. Vallittaja on uskonnoltaan shiia muslimi.

Vallittaja on turvapaikkapuhutuksessa kertonut, että noin vuonna 2005 hänet palautettiin Iranista Afganistaniin, koska hänellä ei ollut oleskelulupaa. Vallittaja oli jo Iranissa tulustunut erääseen afganistanilaiseen poikaan, joka oli kotoisin Mazar-e-Sharfinista. Vallittaja meni äitinsä ja veljensä kanssa Mazar-e-Sharfiin, ja vallittaja pääsi asumaan edellä mainitun pojan isän luokse sekä tälle isälle ja veljensä kanssa. Ongelmat johtuivat siitä, että vallittaja kuului seyed-heimoon. Erään kerran kun vallittaja oli nuokkaostoksilla, hänelle tuli riitaa eräiden henkijöiden kanssa, koska nämä haukkuvat vallittajaa sen vuoksi, että hän kuuluu seyed-heimoon. Vallittajan kimppuun hyökätin ja hän sai haavan päähänsä. Näiden ongelmien vuoksi sekä sen vuoksi, että vallittajan äitiä kertaa Iranissa noin kahden vuoden ajan, kunnes hän maakitsian takia joutui palaamaan Mazar-e-Sharfiin. Maapalstan arvo oli noussut 10 000 Yhdysvaltain dollariin ja maapalstan aikaisempi omistaja Payandeh oli ottanut maapalstan takaisin haltuunsa eikä halunnut luovuttaa sitä vallittajalle. Kun vallittaja meni maapalstalleen, hän näki, että palstan ympärille oli rakentamassa muuria. Vallittaja vaati työntekijöitä lopettamaan muurin rakentamisen, mutta vallittajaa uhkailtiin. Vallittaja meni Payandehin luokse, mutta tämä kehotti

Valittajaa uhkaavaan sääyyn olemaan aiheuttamatta ongelmia itselleen. Payan-
deh tarjoutui maksamaan valittajalle takaisin maapalstasta sen hinnat, minkä
valittaja oli palstasta Payandehille maksanut. Valittaja ei halunnut myydä ma-
palstaa Payandehille takaisin, vaan teki Payandehista valituksen oikeuteen,
jossa valittaja kehoitettiin myymään maapalsta eteenpäin todellista arvoa hic-
man edullisemmin jollekin sellaiselle henkilölle, jolla olisi valttava viedä asia
eteenpäin vironomaisen kautta. Tämän jälkeen valittaja myi maapalstan 5 500
Yhdysvaltain dollarin hintaan ulkopuoliselle henkilölle. Kaksi päivää maa-
kaappojen tekemisen jälkeen kaksi tunteaonta henkilöä hyökkäsi valittajan
kimppuun kadulla ja he puukottivat valittajaa. Valittaja puolustautui ja löi
muutaman kerran hyökkääjiä. Valittaja pääsi pakoon ja vasta kotona huomasi
saaneensa puukoniskun selkäänsä ja pakaraansa. Valittaja oli tämän jälkeen Af-
ganistanissa vain noin kahden viikon ajan, kunnes hän palasi Iranin. Myös va-
littajan tädin miehen velti oli ostanut Payandehilla maapalstan
samalla alueella ja kuultuaan valittajalta siitä, miten valittajalla oli käynyt
maapalstan kanssa, tädin mies meni palstalle katsomaan ja huomasi, että myös
tämän palstan ympärille oli rakentamassa muuria. Tädin miestä uhkailtiin ja
hän joutui myymään maapalstan takaisin Payandehille siihen hintaan, mihin
maapalsta oli lähtä ostettu. Payandeh oli sanonut tädin miehelle, että valittaja
oli yrittänyt aiheuttaa ongelmia Payandehille ja että valittaja oli pahoinpidellyt
Payandehin veljeä tai muuta läheistä henkilöä sillä seurauksella, että henkilön
silmä oli puhjennut ja henkilö oli sokeutunut. Payandeh esitti tädin miehelle
uhkauksen, että mikäli valittaja palaa Afganistanin hänet tapetaan.

Valittajan kertomuksen arviointi ja hallinto-oikeuden päätelmä

Valittaja on esittänyt turvapaikkaperusteeseen maaritaan sekä etniseen alkuperäänsä liittyvän uhan.

Maahanmuuttovirasto on hyväksynyt valittajan kertomuksen maapalstan liit-
tyvistä ongelmista sekä siitä, että valittaja on myytyään maapalstan edelleen
joutunut kahden henkilön pahoinpitelmäksi. Maahanmuuttovirasto on kuitenkin
katsonut, ettei ole todennäköistä, että maapalstan entinen omistaja Payan-
deh olisi enää vuosien jälkeen kiinnostunut valittajasta ja uhkasi valittajaa.
Maahanmuuttovirasto on lisäksi katsonut, ettei valittaja ole vaarassa joutua ha-
zaroiden vainoamaksi sen vuoksi, että hän on saidilainen.

Maahanmuuttovirasto on hazaroiden ja saidilaisia koskevilla osin vitannut vuo-
delta 1998 olevaan lähteeseen (S.A. Mousavi: *The Hazaras of Afghanistan. An
Historical, Cultural, Economic and Political Study. Surrey: Curzon Press, 1998*),
jonka mukaan saidilaiset ovat hazaroiden uskonnollisessa hierarkiassa
ylin helmo, koska heidän katsotaan polveutuvan aina Muhammadista profetaan
väyyn ja shiitalaisuuden perustajan, imaami Alin kautta. Siksi saidilaiset ovat
perinteisesti olleet johtavassa ja etuoikeutetuissa asemissa hazararyhmissä.
Saidilaisien ja hazaroiden välillä on ollut jonkin verran vastakkainasettua.

Valittaja itse ei ole vitannut valituksessaan uudempaan maateleoon tai esittänyt
muuta luotettavaa selvitystä siitä, että hazaroiden ja saidilaisien välinen tilanne
olisi muuttunut siihen suuntaan, että hazaroiden voitaisiin katsoa vainoavan
saidilaisia. Hallinto-oikeus katsoo, että Maahanmuuttovirasto on riittävästi ta-
valla selvittänyt hazaroiden ja saidilaisien välisiä suhteita ja että asiassa ei esi-
tely selvityksen perusteella ole pääteltävissä, että valittaja olisi vaarassa jou-
tua vainotuksi etnisen laustansa vuoksi.

Maaritdat ovat Afganistanissa yleisiä ja maarititoja ratkotaan usein väkivalloin (UNHCR: *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Afghanistan*, August 2013 ja *Report from Danish Immigration Service's fact finding mission to Kabul, Afghanistan, 25 February to 4 March 2012*). Maaritidan osalta on kuitenkin kysymys yksistyisluonleisesta ritidasta, jota ei voida pitää kansainvälisen suojelun perusteena. Siihen voi kuitenkin liittyä väkivaltaisuuksia ja verikoston kierre.

Verikostonkäytäntö on juurtunut traditionaaliseen afganistanilaiseen kulttuuriin. Verikosto liittyy toisiaan vastustavien perheiden, heimojen ja asceellisten ryhmitymien välisiin konfliktiteihin ja saa usein alkunsa reaktiona naisten kunnian tai omaisuusosuuksien loukkaamisesta tai maa- tai vesiasioista. Verikostonkäytännön mukaan uhrin perheen tai heimon jäsenet uhkaavat loukkaajaperheen tai heimon jäseniä. Kostoa tavoitellaan surmaamalla, vahingoittamalla tai saattamalla häpeään loukkaaja tai hänen perheensä tai heimonsa jäsen. Verikostokertte voi olla pitkäaikainen ja kestää jopa sukupolven ajan. Ritidan ratkaiseminen muodollisten oikeudellisten mekanismien kautta ei yleensä onnistu (UNHCR: *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-seekers from Afghanistan*, August 2013).

Valittajaan kohdistuvan uhan perusteena ei ole valittajan alkuperä, uskonto, kansallisuus, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuuluminen tai poliittinen mielipide. Hallinto-oikeus katsoo, ettei valittaja ole tehnyt todennäköiseksi, että hänellä olisi ulkomaalaislain 87 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla perustellusti aiheutta joutuvansa vainotuksi kotimaassaan.

Vaikka maaritidasta on jo kulunut muutama vuosi ja valittaja on jo myynyt Vaikka maaritidasta on jo kulunut muutama vuosi ja valittaja on jo myynyt eteenpäin kysymyksessä olevan maapalstan, on valittaja maarititaan liittävissä tappelussa loukannut maapalstan aiemmalle omistajalle läheltä henkiiää sillä seurauksella, että henkilö on sokautunut. Verikosta koskevan maatieon perustella on pidettävä mahdollisena, että valittaja voi aiheutettuaan edellä mainitun henkilön sokautumisen joutua maapalstan aiemman omistajan kostoit-menpiden, jopa surmaamisen, kohteeksi. Viranomaisuuja ei tällaisessa tapauksessa ole todennäköisesti saatavissa. Myöskään sisäinen pako ei ole mahdollinen. Vaikka valittajalle ei voida myöntää hänen esittämälään perustella turvapaikkaa, ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että häntä kotiimaahansa palauttuna uhkasi ulkomaalaislain 88 §:ssä tarkoitettu epäinhimillinen tai ihmisarvoa loukkaava kohtelu. Hänen on siten katsottava olevan ulkomaalaislain 88 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdan tarkoitaman toissijaisen suojelun tarpeessa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perustelussa mainitut

Oikeusapu

Varsinais-Suomen oikeusaputoimisto on päätöksellään 13.3.2013 myöntänyt valittajalle oikeusapua tässä asiassa 11.2.2013 lukien ilman omavastuuta. Valittajan avustajaksi on määrätty oikeustieteen maisteri Sara Granlund. Hän on esittänyt avustajan tehtävistään ajalta 25.2.–6.6.2013 ja varauksena päätöksen tiedoksiantoon 14 tunnin työmäärän perusteella yhteensä 1 656,20 euron lastakun, josta palkkion osuus on 1 400 euroa ja tulkkauskulujen 256,20 euroa.

Hallinto-oikeus määrää, että Granlundille maksetaan valtion varoista hänen avustajan tehtävistään kohtuulliseksi katsottavan 14 tunnin työmäärän perusteella palkkiota 1 400 euroa ja tulkkauskulujen korvausta 256,20 euroa. Palkkio ja kulut, yhteensä 1 656,20 euroa, jäävät kokonaisuudessaan valtion vahin-

goksi.

Hallinto-oikeuden ratkaisun nähdessä avustajan määräystä ei ole tarpeen pitää voimassa asiaa Maahanmuuttovirastossa käsitellessä.

Sovelletut oikeusohjeet

Oikeusapulaki 17 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus oikeusavun palkkioperusteista 6 §

Muutoksenhaku

Ulkomaaalain 196 §:n ja oikeusapulain 26 §:n mukaan tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta, jos korkein hallinto-oikeus ensimmäisessä lain-

kohdassa mainituilla perusteilla myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (ulkomaalaisasia).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Outi Niemi, Heikki Mauno (t) ja Vesa Heikkilä.

Esittelijä

Sofia Laaksonen

Jakelu

Paatos

Valittajan asiamies saantitodistuksen
OTM Sara Granlund
Pakolaitsneuvonta ry
Koulukatu 11, 53100 LAPPEENRANTA

Jäljennös ja asiakirjat

Jäljennös

Maahanmuuttovirasto
Vähemmistövaltuettu
Oulun poliisilaitos
Helsingin poliisilaitos